

**PUOLUEEN OHJELMAN
TARKISTUSAINEISTOA**

Kirjoitettu huhti—toukokuussa 1917

*Julkaistu kesäkuussa 1917
kirjassa „Puolueen ohjelman
tarkistusaineistoa”
Kustantamo „Priboi”, Pietari*

*Julkaistaan
kirjassa tekstin mukaan*

I

ALKULAUSE KIRJASEEN
 „PUOLUEEN OHJELMAN TARKISTUSAINEISTOA”

Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen („bolševikkien”) Keskuskomitea on antanut allekirjoittaneen tehtäväksi julkaista viipymättä se puolueen ohjelman tarkistusaineisto, joka Keskuskomitealla on jo käytettävissä.

Tähän aineistoon kuuluu:

a) Ohjelman teoreettisen ja poliittisen osan alkuperäiset muutosehdotukset, jotka näiden rivien kirjoittaja esitti vuoden 1917 huhtikuun 24—29 pnä pidetylle VSDTP:n Yleisvenäläiselle konferenssille ja jotka käsiteltiin vain jaostossa, minkä konferenssi muodosti tämän kysymyksen kehittelyä varten.

b) Ne huomautukset, joita jaosto ja sen eri jäsenet tekivät näiden ehdotusten johdosta ja niiden käsittelyn yhteydessä.

c) Minun vastaukseni noihin huomautuksiin.

d) Taloudellisen minimiohjelman täydelliset muutosehdotukset, jotka työnsuojelua käsitellyt alajaosto laati huhtikuun 24—29 pnä 1917 pidetyssä konferenssissa.

e) Lyhyin huomautuksin varustetut muutosehdotukset puolueohjelman niihin kohtiin, jotka koskevat kansanvalitusta. Nämä ehdotukset on laatinut konferenssin jälkeen N. K. Krupskaja.

Julkaistessani tämän aineiston liitän siihen hyvin lyhyet huomautukseni, sillä tämän hetken tärkeimpänä puolue-tehtävänä on mielestäni se, että julkaisemalla aineisto saadaan mahdollisimman paljon tovereita osallistumaan aktiivisesti puolueohjelman laatimistyöhön.

Koska kaikista yllä luetelluista muutosehdotuksista koostuu koko uuden ohjelmaluonnoksen täydellinen sanamuoto,

julkaisen tämän kirjasen lopussa *sekä* vanhan *että* uuden sanamuodon, jotta lukijoilla olisi edessään koko aineisto sellaisessa muodossa, joka on mahdollisimman sopiva sekä vertailua että korjausten tekoa varten.

Keskuskomitean valtuuttamana esitän kaikille tovereille — puolueen jäsenille samoin kuin kaikille puolueelle myötämielisillekin tovereille pyynnön, että tämä aineisto julkaistaisiin mahdollisimman laajalti puoluejulkaisuissa, tehtäisiin tunnetuksi *kaikille* puolueen jäsenille ja että kaikki huomautukset ja ehdotukset lähetettäisiin „Pravdan” toimitukselle (Moika, 32, Pietari, merkinnöin: KK:lle, ohjelman tarkistusaineistoa).

Toukokuun 20 pnä 1917

N. Lenin

2

OHJELMAN TEOREETTISEN, POLIITTISEN
JA ERAIDEN MUIDEN OSIEN MUUTOSEHDOTUKSET

Periaatekysymykset sisältävän ohjelmaosan loppuun („proletariaatin katsantokannalle” sanojen jälkeen) lisätäköön:

Maailman kapitalismi on nykyaikana, likipitään XX vuosisadan alusta lähtien, kehittynyt imperialismin asteelle. Imperialismi eli finanssipääoman aikakausi on hyvin korkealle kehittyntä kapitalistista taloutta, jolloin kapitalistien monopolisyytymät — syndikaatit, kartellit ja trustit — ovat saaneet ratkaisevan merkityksen, äärettömän keskittynyt pankkipääoma on sulautunut yhteen teollisuuspääoman kanssa, pääoman vienti vieraisiin maihin on kehittynyt hyvin voimakkaasti, koko maailma on alueellisesti jo jaettu rikkaimpien maiden kesken ja on alkanut maailman taloudellinen jako kansainvälisten trustien kesken.

Imperialistiset sodat, t.s. sodat, joita käydään maailmanherruudesta, markkinoista pankkipääomaa varten, pienten ja heikkojen kansojen kuristamiseksi, ovat kiertämättömiä tällaisen asiain tilan vallitessa. Ja juuri sellainen on ensimmäinen, vuosien 1914—1917, imperialistinen suursota.

Maailman kapitalismin erittäin korkea kehitysaste yleensä, monopolistisen kapitalismin astuminen vapaan kilpailun tilalle, tuotteiden tuotanto- ja jakeluprosessin yhteiskunnallisesta säännöstelystä huolehtivan koneiston luominen pankkien samoin kuin kapitalistiyhtymienkin toimesta, kapitalististen monopolien kasvun yhteydessä tapahtuva elinkustannusten kallistuminen ja syndikaattien harjoittaman työväenluokan sarron lisääntyminen sekä työväenluokan taloudellisen ja poliittisen taistelun ääretön vaikeutuminen, imperialistisen sodan aiheuttamat kauhut, onnettomuudet, hävitys, villiintyminen — kaikki se tekee

nykyään saavutetusta kapitalismin kehitysasteesta proletaarisen, sosialistisen vallankumouksen aikakauden.

Tuo aikakausi on alkanut.

Vain proletaarinen, sosialistinen vallankumous voi pelastaa ihmiskunnan siitä umpikujasta, johon imperialismi ja imperialistiset sodat ovat sen saattaneet. Olkootpa vallankumouksen edessä olevat vaikeudet ja sen mahdolliset tilapäiset epäonnistumiset tahi vastavallankumouksen vyöryt millaisia tahansa, proletariaatin lopullinen voitto on kiertämätön.

Sen tähden, objektiivisten olosuhteiden vuoksi, nykykaudella, asetetaan päiväjärjestykseen proletariaatin kaikinpuolinen välitön valmentaminen valtiovallan valtaamiseen, jotta voitaisiin toteuttaa ne taloudelliset ja poliittiset toimenpiteet, jotka muodostavat sosialistisen vallankumouksen sisällön.

Tätä tehtävää, joka vaatii kaikkien kehittyneimpien maiden työväenluokan mitä täydellisintä keskinäistä luottamusta, sen mitä lujinta veljesliittoa ja vallankumouksellisten esiintymisten välitöntä yhtenäisyyttä, on mahdoton toteuttaa ilman viipymätöntä ja periaatteellista irtisanoutumista siitä porvarillisesta sosialismin väärennyksestä, joka on päässyt voitolle virallisten sosialidemokraattisten puolueiden valtaosan huippukerroksissa. Sellaisena väärennyksenä on toisaalta sosialishovinistinen virtaus, mikä on sosialismia sanoissa ja shovinismia teoissa, „oman” kansallisen porvariston ryöstötujen puolustamisen verhoaminen „isänmaan puolustamisen” tunnuksella, ja toisaalta yhtä laaja ja samoin kansainvälinen niin sanottu „keskusta”-virtaus, joka kannattaa yhtenäisyyttä sosialishovinitien kanssa, kannattaa vararikon kärsineen II Internationaalin säilyttämistä tai korjailemista, virtaus, joka horjuu sosialishovinismin ja kansainvälisen vallankumouksellisen taistelun välillä, jota proletariaatti käy sosialistisen järjestelmän pystyttämiseksi.

Minimiohjelmasta otettakoon pois koko alku (alkaen sanoista: „Kulkiessaan” ja 1. §:ään asti) ja pantakoon sen tilalle seuraava:

Nykyhetken Venäjällä, kun Väliaikainen hallitus, joka kuuluu kapitalistien luokkaan ja nauttii laajojen pikku-porvarillisten väestöjoukkojen luottamusta, mikä välttämättömyyden pakosta on epävakaata, on luvannut kutsua koolle Perustavan kokouksen, proletariaatin puolueen välitömänä tehtävänä tulee olemaan taistelu sellaisen valtiojärjestelmän puolesta, joka turvaa parhaiten niin taloudellisen kehityksen ja kansan oikeudet yleensä kuin myös kivuttomimman sosialismiin siirtymisen mahdollisuuden.

Proletariaatin puolue ei voi rajoittua porvarillis-parlamentaariseen demokraattiseen tasavaltaan, joka kaikkialla maailmassa säilyttää ja pyrkii ikuistamaan monarkkiset joukkojen sortamisen välikappaleet, nimittäin poliisin, vakinaisen sotaväen ja etuoikeutetun virkamieskunnan.

Puolue taistelee demokraattisemman, proletariaatin ja talonpoikaiston tasavallan puolesta, jossa poliisi ja vakinaisen sotaväki lakkautetaan kokonaan ja niiden tilalle tulee aseellinen kansa, kaikkikäsittävä miliisi; kaikki viranhaltijat tulevat olemaan valinnallisia ja heidät voidaan myös vaihtaa milloin hyvänsä valitsijoiden enemmistön vaatimuksesta; poikkeuksetta kaikille viranhaltijoille säädetään palkka, joka ei ole hyvän ammattimiehen keskipalkkaa suurempi; parlamentaariset edustuslaitokset vaihdetaan vähitellen kansan edustajain (eri luokkien tai ammattialojen tahi eri paikkakuntien edustajain) Neuvostoihin, jotka säättävät lakeja ja panevat ne itse täytäntöön.

Venäjän demokraattisen tasavallan perustuslain tulee turvata:

1. §. Kansan itsevaltius; kaiken ylimmän vallan valtiossa tulee kuulua kansan valitsemille edustajille, jotka se voi vaihtaa milloin hyvänsä ja jotka muodostavat yhden kansankokouksen, yhden kamarin.

2. §:ään lisättäköön:

Suhteellinen edustus kaikissa vaaleissa; poikkeuksetta jokainen edustaja ja valinnallisen toimen haltija voidaan vaihtaa milloin hyvänsä valitsijain enemmistön päätöksellä.

3. §:ään lisättäköön:

Paikkakuntien ja alueiden kaikkien valtion viranomaisten nimittämisen lakkauttaminen*.

* Katso „Pravdan” 68. numerosta, toukokuun 28 piltä 1917, Fr. Engelsin sanoja marxilaisuuden — ja yleensä johdonmukaisen demokratismin — katsantokannasta paikallisen väestön valitseman viranomaisten nimittämisen tai vahvistamisen suhteen 98.

8. §:n viimeinen lause esitettäköön näin:

Aidinkielen käyttöön otto kaikissa paikallisissa julkisissa laitoksissa ja valtionvirastoissa; pakollisen valtionkielen lakkauttaminen.

9. §:ää muutettakoon näin:

Kaikille valtakunnan kokoonpanoon kuuluville kansakunnille oikeus vapaaseen eroamiseen ja oman valtion muodostamiseen. Venäjän kansan tasavallan ei pidä vetää kokoonpanoonsa muita kansoja ja kansallisia ryhmiä väkivaltaisesti, vaan yksinomaan sillä pohjalla, että ne suostuvat vapaaehtoisesti muodostamaan yhteisen valtion. Kaikkien eri maiden työläisten yhtenäisyys ja veljesliitto ei sovi yhteen muihin kansoihin kohdistuvan suoranaisten tai välillisen väkivallan kanssa.

11. §:ää muutettakoon näin:

Tuomarit sekä siviilivirastoissa ja armeijassa palvelevat viranhaltijat kansan valitsemiksi; heidän täytyy olla erotettavissa milloin hyvänsä valitsijoiden enemmistön päätöksellä.

12. §:ää muutettakoon näin:

Poliisin ja vakinaisen sotaväen lakkauttaminen ja koko kansan aseistaminen; työläisten ja toimihenkilöiden tulee saada kapitalisteilta tavanomainen palkka siltä ajalta, minkä he käyttävät yhteiskunnan palvelukseen kansanmiliisissä.

Finanssiasioita koskevan ohjelmakohdan jälkeen („progressiivisen tulo- ja perintöveron säätämistä” sanojen jälkeen) lisättäköön:

Toisaalta kapitalismin korkea kehitysaste, joka on jo saavutettu pankkialalla ja trustien yhdistämällä teollisuusaloilla, ja toisaalta rappiotila, jonka imperialistinen sota on aiheuttanut ja joka pakottaa kaikkialla vaatimaan tärkeimpien valmisteiden tuotannon ja jakelun valtiollista ja yhteiskunnallista valvontaa, käskee puoluetta vaatimaan pankkien, syndikaattien (trustien) y.m.s. kansallistamista.

Agraariohjelma esitettäköön tässä muodossa:

Alku jätettäköön entiselleen (alkaen sanoista: „Maa-orjuusjärjestelmän jäännösten hävittämiseksi” sanoihin:

„puolue vaatii”), mutta jatko muutettakoon seuraavanlaiseksi:

1) taistelee Venäjällä kaikin voimin tilanherrain kaiken maan (samoin myös hallitsijasuvun, kirkon, kabinetin y.m. y.m. maiden) viipymättömän ja täydellisen konfiskoinnin puolesta;

2) kannattaa kaikkien maiden viipymätöntä siirtämistä talonpoikaiston, s.o. talonpoikain edustajain Neuvostojen tai muiden todella täysin demokraattisesti valittujen ja tilanherroista ja virkamiehistä täysin riippumattomien paikallisten itsehallintoelinten haltuun;

3) vaatii valtakunnan kaikkien maiden kansallistamista; koska kansallistaminen merkitsee kaiken maan omistus-oikeuden siirtymistä valtiolle, se antaa paikallisille demokraattisille elimille oikeuden määrätä maasta;

4) kannattaa niiden talonpoikaismuiteiden aloitetta, jotka useilla Venäjän seuduilla ovat luovuttaneet tilanherrojen karjan ja työvälineet näitä komiteoita järjestäneen talonpoikaiston haltuun silmällä pitäen niiden yhteiskunnallisesti säännösteltyä käyttöä kaikkien maiden muokkaamisessa;

5) kehottaa maaseudun proletaareja ja puoliproletaareja pyrkimään siihen, että jokaisesta tilanherrankartanosta muodostetaan kyllin suuri mallitalous, jota maataloustyöläisten edustajain Neuvostot hoitavat yhteiskunnan laskuun agronomien ohjaamina ja parhaita teknillisiä välineitä käyttäen.

Demokraattisia agraariuudistuksia suoritettaessa puolue asettaa j.n.e. aina kappaleen loppuun („riisto”).

Lopuksi, agraariohjelman loppu, alkaen sanoista: „demokraattisia agraariuudistuksia suoritettaessa puolue asettaa joka tapauksessa ja kaikissa tilanteissa” ja päättyen sanoihin: „kaikkalainen kurjuus ja riisto” — jätettäköön entiseksi.

Ohjelman loppu, kaksi viimeistä kappaletta, alkaen sanoista „pyrkiessään toteuttamaan” ja loppuun asti, jätettäköön kokonaan pois.

3

AJATUKSIA YLEISVENALÄISEN HUHTIKUUN KONFERENSSIN
JAOSTON HUOMAUTUSTEN JOHDOSTA

Ohjelman yleistä osaa koskevien huomautusten johdosta minun on tähdennettävä seuraavia seikkoja.

Ohjelman yleisen osan täydellinen tarkistus ei mielestäni ole välttämätöntä. Jaoston hahmottelema tarkistus-suunnitelma näyttää minusta teoreettisesti virheelliseltä.

Nykyisessä sanamuodossaan ohjelman yleinen osa sisältää kapitalismin tärkeimpien ja oleellisimpien erikoisuuksien luonnehtimisen ja erittelyn yhteiskunnallisena talousjärjestelmänä otettuna. Imperialismi, finanssipääoman aikakausi, *ei ole* muuttanut perusteellisesti näitä erikoisuuksia. Imperialismi on kapitalismin kehityksen jatkoa, kapitalismin korkein vaihe ja — tietysti suhteessa — sosialismiin johtava siirtymävaihe.

Sen vuoksi en voi myöntää „mekaaniseksi” sitä lisäystä, kun yleensä kapitalismin peruserikoisuuksien erittelyyn lisätään imperialismin erittely. Todellisuudessa imperialismi ei uudestijärjestä *eikä voi uudestijärjestää* kapitalismia alhaalta ylös asti. Imperialismi tekee kapitalismin ristiiriidat yhä monimutkaisemmiksi ja kärjistää niitä, „sotkee” monopolioikeudet kilpailuvapauteen, mutta imperialismi *ei voi hävittää* vaihtoa, markkinoita, kilpailua, pulia j.n.e.

Imperialismi on viimeisiä aikojaan elävää, mutta ei aikansa elänyttä, kuolevaa, mutta ei kuollutta kapitalismia. Eivät monopolit sinänsä, vaan monopolit rinnan vaihdon, markkinain, kilpailun, pulien kanssa — se on yleensä imperialismiin oleellisin erikoisuus.

Sen vuoksi on teoreettisesti virheellistä jättää pois vaihdon, tavarantuotannon, pulien y.m.s. erittely yleensä ja „korvata” tuo erittely *kokonaisuudeksi käsitetyn* imperialis-

min erittelyllä. Sellaista kokonaisuutta ei ole olemassa. On *siirtyminen* kilpailusta monopoliin, ja sen vuoksi paljon oikeampi, paljon tarkemmin todellisuutta kuvaava on sellainen ohjelma, jossa jätetään entiselleen vaihdon, tavarantuotannon, pulien y.m. yleinen erittely ja johon lisätään *esiinkasvavien* monopolien luonnehdinta. Juuri tämä kahden, keskenään ristiriidassa olevan „periaatteen”: kilpailun ja monopolin yhtyminen onkin oleellista imperialismille, juuri se valmisteleekin romahdusta, t.s. sosialistista valankumousta.

Sitä paitsi olisi väärin kuvata Venäjän imperialismia yhtenäiseksi kokonaisuudeksi (yleensä imperialismi on epäyhtenäinen kokonaisuus), koska Venäjällä on vielä melko paljon sellaisia alueita ja työaloja, joissa vasta siirrytään luontois- ja puolittain luontoistaloudesta kapitalismiin. Tuo talous on jälkeenjäänyttä, se on heikkoa, mutta sitä on kuitenkin olemassa ja tiettyjen olosuhteiden vallitessa se voi jossain määrin viivyttää kapitalismin romahdusta.

Ohjelma lähtee — ja sen tuleekin lähteä — kapitalismin yksinkertaisimmista ilmentymistä, siirtyen sitten sen monimutkaisempiin ja „korkeampiin” ilmentymiin, vaihdosta tavarantuotantoon, pienyritysten syrjäyttämiseen suuryritysten taholta, puliin j.n.e. ja päätyy imperialismiin, tuohon esiinkasvavaan ja kehittyneimmissä maissa vasta nyt esiinkasvaneeseen korkeimpaan vaiheeseen. Juuri siten on asianlaita todellisuudessa. On historiallisesti ja teoreettisesti väärin aloittaa yleensä „vaihdon” ja pääomanviennin rinnastamisesta.

Tällaisia ovat vastaväitteeni jaoston huomautuksiin.

4

SUUNNITELLUSTA OHJELMAN TARKISTUKSESTA

OHJELMAN VANHA JA UUSI SANAMUOTO

Tehdäksemme ohjelman vanhan ja uuden sanamuodon vertailun lukijalle mahdollisimman helpoksi julkaisemme molemmat tekstit yhdessä seuraavalla tavalla:

tavallisin kirjasimin on ladottu vanhan ohjelman ne osat, jotka jäävät muutoksitta uuteenkin;

kursiivilla on ladottu ne ohjelman osat, jotka jätetään kokonaan pois uudesta ohjelmasta;

lihavin kirjasimin on ladottu uuden ohjelman ne osat, joita ei ollut lainkaan vanhassa.

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN TYÖVÄENPUOLUEEN
OHJELMA

Vaihdon kehitys on saanut aikaan sivistysmaailman kaikkien kansojen välillä niin kiinteän yhteyden, että proletariaatin suuren vapausliikkeen oli tultava — ja se on jo aikoja sitten tullut — kansainväliseksi.

Venäjän sosialidemokraatit, jotka pitävät itseään eräänä proletariaatin maailmanarmeijan osastona, pyrkivät samaan lopulliseen päämäärään kuin kaikkien muidenkin maiden sosialidemokraatit. Tämä lopullinen päämäärä määräytyy nykyisen porvarillisen yhteiskunnan luonteesta ja sen kehityksen kulusta. Tällaisen yhteiskunnan peruserikoisuutena on tavarantuotanto kapitalististen tuotantosuhteiden pohjalla, joiden vallitessa tärkein ja huomattavin osa tavara-in tuotannon ja kiertokulun välineistä kuuluu harvalukuisten henkilöiden muodostamalle luokalle, silloin kun väestön valtaosa muodostuu proletaareista ja puoliproletaareista, joiden on taloudellisen asemansa vuoksi pakko myydä vakinaisesti tai aika ajoittain työvoimaansa, s.o.

mennä kapitalistien palkkalaisiksi, ja luoda työllään yhteiskunnan ylimpien luokkien tulot.

Kapitalististen tuotantosuhteiden herruuden ala laajenee yhä enemmän sitä mukaa, kun tekniikan alituinen täydellistyminen suurliikkeiden taloudellista merkitystä lisäten johtaa itsenäisten pientuottajain syrjäyttämiseen muuttaen osan heistä proletaareiksi, supistaen heistä toisten merkitystä yhteiskunnallis-taloudellisessa elämässä ja saattaen heidät paikka paikoin enemmän tai vähemmän täydelliseen, enemmän tai vähemmän ilmeiseen, enemmän tai vähemmän rasittavaan riippuvaisuuteen pääomasta.

Tuo sama teknillinen edistys suo sitä paitsi yrittäjille mahdollisuuden käyttää yhä suuremmassa määrässä naisia lapsityövoimaa tavaroiden tuotanto- ja kiertokulkuprosessissa. Ja koska se toisaalta johtaa siihen, että yrittäjät alkavat tarvita suhteellisesti vähemmän työläisten lihas-työtä, niin työvoiman kysyntä jää ehdottomasti jälkeen sen tarjonnasta, minkä seurauksena palkkatyön riippuvaisuus pääomasta suurenee ja sen riisto voimistuu.

Tuollainen porvarillisten maiden sisäinen asiointila ja niiden jatkuvasti kärjistyvä kilpailu maailmanmarkkinoilla tekee yhä vaikeammaksi tavarain myynnin, joita tuotetaan jatkuvasti lisääntyvässä määrässä. Liikatuotanto, mikä tulee ilmi enemmän tai vähemmän kärkeissä teollisuus-pulissa, joita seuraavat pitemmät tai lyhyemmät teollisuuden lamakaudet, on porvarillisessa yhteiskunnassa tapahtuvan tuotantovoimien kehityksen kiertämätön seuraus. Pulat ja teollisuuden lamakaudet puolestaan saattavat yhä pahemmin pientuottajia taloudelliseen häviöön, lisäävät yhä enemmän palkkatyön riippuvaisuutta pääomasta ja johtavat entistä nopeammin työväenluokan aseman suhteelliseen ja toisinaan myös ehdottomaan huononemiseen.

Näin ollen tekniikan täydellistyminen, mikä merkitsee työn tuottavuuden suurenemista ja yhteiskunnallisen rikkauden kasvua, aiheuttaa porvarillisessa yhteiskunnassa yhteiskunnallisen eriarvoisuuden lisääntymistä, omistavien ja omistamattomien välisen eron suurenemista sekä yhä laajempien työtätekevien joukkojen toimeentulon turvaamattomuuden, niiden työttömyyden ja kaikenlaisen puutteenalaisuuden kasvua.

Mutta sitä mukaa, kun kaikki nämä porvarilliselle yhteiskunnalle ominaiset ristiriidat kasvavat ja kehittyvät,

kasvaa myös työtätekevien ja riistettyjen joukkojen tyytyväisyys nykyistä asiaintilaa kohtaan, kasvaa proletariin lukumäärä ja yhtenäisyys ja heidän taistelunsa riistäjiään vastaan kärjistyy. Samaan aikaan tekniikan täydellistyminen, keskittämällä tuotannon ja kiertokulun välineet ja yhteiskunnallistamalla työprosessin kapitalistisissa yrityksissä, luo yhä nopeammin aineellisen mahdollisuuden vaihtaa kapitalistiset tuotantosuhteet sosialistisiin, t.s. luo aineellisen mahdollisuuden sille yhteiskunnalliselle vallankumoukselle, joka on kansainvälisen sosialidemokratian — luokkaliikkeen tietoisin ilmaisijan — kaiken toiminnan lopullinen päämäärä.

Muuttamalla tuotannon ja kiertokulun välineiden yksityisomistuksen yhteiskunnalliseksi omistukseksi ja saattamalla voimaan yhteiskunnallisen tuotantoprosessin suunnitelmamukaisen organisaation yhteiskunnan kaikkien jäsenten toimeentulon ja kaikinpuolisen kehityksen turvaamiseksi proletariaatin yhteiskunnallinen vallankumous hävittää yhteiskunnan jakautumisen luokkiin ja vapauttaa siten koko sorretun ihmiskunnan, sillä se tekee lopun kaikenlaisesta yhteiskunnan toisen osan toista osaa kohtaan harjoittamasta riistosta.

Tuon yhteiskunnallisen vallankumouksen välttämättömänä ehtona on proletariaatin diktatuuri, t.s. se, että proletariaatti valloittaa sellaisen valtiiovallan, joka antaa sille mahdollisuuden nujertaa riistäjiin kaikkinaisen vastarinnan. Asettaen tehtäväkseen valmentaa proletariaatti kykeneväksi täyttämään suuren historiallisen tehtävänsä kansainvälinen sosialidemokratia järjestää proletariaatin itsenäiseksi, kaikkien porvarillisten puolueiden vastakohtana olevaksi poliittiseksi puolueeksi, johtaa proletariaatin luokkataistelua sen ilmenemisen kaikissa muodoissa, paljastaa sille riistäjien etujen ja riistettyjen etujen sovittamattoman vastakohtaisuuden ja tekee sille selväksi edessä olevan yhteiskunnallisen vallankumouksen historiallisen merkityksen ja sen välttämättömät ehdot. Samalla se näyttää kaikille muille työtätekeville ja riistetyille joukoille, että niiden asema kapitalistisessa yhteiskunnassa on toivoton ja että yhteiskunnallinen vallankumous niiden vapautumiseksi pääoman ikeestä on välttämätön. Työväenluokan puolue, sosialidemokratia, kutsuu riveihinsä kaikkia työtäteke-

viä ja riistettyjä väestökerroksia, mikäli ne siirtyvät proletariaatin katsantokannalle.

Maailman kapitalismi on nykyaikana — likipitään XX vuosisadan alusta lähtien — kehittynyt imperialismin asteelle. Imperialismi eli finanssipääoman aikakausi on hyvin korkealle kehittyntä kapitalistista taloutta, jolloin kapitalistien monopoliyhtymät — syndikaatit, kartellit ja trustit — ovat saaneet ratkaisevan merkityksen, äärettömän keskittynyt pankkipääoma on sulautunut yhteen teollisuus-pääoman kanssa, pääoman vienti vieraisiin maihin on kehittynyt hyvin voimakkaasti, koko maailma on alueellisesti jo jaettu rikkaimpien maiden kesken ja on alkanut maailman taloudellinen jako kansainvälisten trustien kesken.

Imperialistiset sodat, t.s. sodat, joita käydään maailmanherruudesta, markkinoista pankkipääomaa varten, pienten ja heikkojen kansojen kuristamiseksi, ovat kiertämättömiä tällaisen asiaintilan vallitessa. Ja juuri sellainen on ensimmäinen, vuosien 1914—1917, imperialistinen suursota.

Maailman kapitalismin erittäin korkea kehitysaste yleensä, monopolistisen kapitalismin astuminen vapaan kilpailun tilalle, tuotteiden tuotanto- ja jakeluprosessin yhteiskunnallisesta säännöstelystä huolehtivan koneiston luominen pankkien samoin kuin kapitalistiyhtymienkin toimesta, kapitalististen monopolien kasvun yhteydessä tapahtuva elinkustannusten kallistuminen ja syndikaattien harjoittaman työväenluokan sarron lisääntyminen sekä työväenluokan taloudellisen ja poliittisen taistelun ääretön vaikeutuminen, imperialistisen sodan aiheuttamat kauhut, onnettomuudet, hävitys, villiintyminen — kaikki se tekee nykyään saavutetusta kapitalismin kehitysasteesta proletaarisen, sosialistisen vallankumouksen aikakauden.

Tuo aikakausi on alkanut.

Vain proletaarinen, sosialistinen vallankumous voi pelastaa ihmiskunnan siitä umpikujasta, johon imperialismi ja imperialistiset sodat ovat sen saattaneet. Olkootpa vallankumouksen edessä olevat vaikeudet ja sen mahdolliset tilapäiset epäonnistumiset tahi vastavallankumouksen vyöryt millaisia tahansa, proletariaatin lopullinen voitto on kiertämätön.

Sen tähden, objektiivisten olosuhteiden vuoksi, nykykaudella asetetaan päiväjärjestykseen proletariaatin

kaikinpuolinen välitön valmentaminen valtiovallan valtaamiseen, jotta voitaisiin toteuttaa ne taloudelliset ja poliittiset toimenpiteet, jotka muodostavat sosialistisen vallankumouksen sisällön.

Tätä tehtävää, joka vaatii kaikkien kehittyneimpien maiden työväenluokan mitä täydellisintä keskinäistä luottamusta, sen mitä lujinta veljesliittoa ja vallankumouksellisten esiintymisten välitöntä yhtenäisyyttä, on mahdoton toteuttaa ilman viipymätöntä ja periaatteellista irtisanoutumista siitä porvarillisesta sosialismin väärennyksestä, joka on päässyt voitolle virallisten socialidemokraattisten puolueiden valtaosan huippukerroksissa. Sellaisena väärennyksenä on toisaalta socialishovinistinen virtaus, joka on socialismia sanoissa ja shovinismia teoissa, „oman” kansallisen porvariston ryöstöetujen puolustamisen verhoaminen „isänmaan puolustamisen” tunnuksella, ja toisaalta yhtä laaja ja samoin kansainvälinen niin sanottu „keskusta”-virtaus, joka kannattaa yhtenäisyyttä socialishoviniestien kanssa, kannattaa vararikon kärsineen II Internationalen säilyttämistä tai korjailemista, virtaus, joka horjuu socialishovinismin ja kansainvälisen vallankumouksellisen taistelun välillä, jota proletariaatti käy socialistisen järjestelmän pystyttämiseksi.

Kulkiessaan yhteistä lopullista päämääräänsä kohti, joka on määräytynyt kapitalistisen tuotantotavan herruudesta koko sivistysmaailmassa, eri maiden socialidemokraattien on pakko asettaa itselleen erilaiset lähimmät tehtävät sen vuoksi, että tuo tuotantotapa ei ole kehittynyt kaikkialla samassa määrin, kuin myös sen vuoksi, että sen kehitys tapahtuu eri maissa erilaisissa yhteiskunnallisissa ja valtiollisissa oloissa.

Venäjäällä, jossa kapitalismi on jo tullut vallitsevaksi tuotantotavaksi, on säilynyt vielä hyvin lukuisia vanhan esikapitalistisen järjestelmämme jäännöksiä, järjestelmän, joka perustui siihen, että työtätekevät joukot olivat tilanherrojen, valtion ja valtion päämiehen maaorjia.

Nuo jäännökset, jotka ovat taloudellisen edistyksen mitä pahimpana esteenä, tekevät proletariaatin luokkataistelun kaikinpuolisen kehittymisen mahdottomaksi, auttavat valtiota ja omistavia luokkia säilyttämään ja voimistamaan

näiden käyttämiä monimiljoonaisen talonpoikaiston riistämisen mitä barbaarimaisimpia muotoja ja pitävät koko kansaa pimeydessä ja oikeudettomana.

Huomattavin noista jäännöksistä ja koko tuon barbaarisuuden voimakkain tuki on tsaristinen itsevaltius. Se on itse olemukseltaan vihamielinen kaikkea yhteiskunnallista liikettä kohtaan eikä se voi olla olematta proletariaatin kaikkien vapauspyrkimysten pahin vihollinen.

Siksi Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue asettaa lähimmäksi tehtäväkseen tsaarin itsevaltiuden kukistamisen ja sellaisen demokraattisen tasavallan pystyttämisen sen tilalle, jonka perustuslaki turvaisi:

Nykyhetken Venäjällä, kun Väliaikainen hallitus, joka kuuluu kapitalistien luokkaan ja nauttii laajojen pikkuporvarillisten väestöjoukkojen luottamusta, mikä välttämättömyyden pakosta on epävakaata, on luvannut kutsua koolle Perustavan kokouksen, proletariaatin puolueen välittömänä tehtävänä tulee olemaan taistelu sellaisen valtiojärjestelmän puolesta, joka turvaa parhaiten niin taloudellisen kehityksen ja kansan oikeudet yleensä kuin myös erikoisesti kivuttomimman sosialismiin siirtymisen mahdollisuuden.

Proletariaatin puolue ei voi rajoittua porvarillis-parlamentaariseen demokraattiseen tasavaltaan, joka kaikkialla maailmassa säilyttää ja pyrkii ikuistamaan monarkkiset joukkojen sortamisen välikappaleet, nimittäin poliisin, vakinaisen sotaväen ja etuoikeutetun virkamieskunnan.

Puolue taistelee demokraattisemman, proletariaatin ja talonpoikaiston tasavallan puolesta, jossa poliisi ja vakinainen sotaväki lakkautetaan kokonaan ja niiden tilalle tulee aseellinen kansa, kaikki käsittävä miliisi; kaikki viranhaltijat tulevat olemaan valinnallisia ja heidät voidaan myös vaihtaa milloin hyvänsä valitsijoiden enemmistön vaatimuksesta; poikkeuksetta kaikille viranhaltijoille säädetään palkka, joka ei ole hyvän ammattimiehen keskipalkkaa suurempi; parlamentaariset edustuslaitokset vaihdetaan vähitellen kansan edustajain (eri luokkien tai ammattialojen tahi eri paikkakuntien edustajain) Neuvostoihin, jotka säätävät lakeja ja panevat ne itse täytäntöön.

Venäjän demokraattisen tasavallan perustuslain tulee turvata:

1. Kansan itsevaltius; kaiken ylimmän vallan valtiossa tulee kuulua kansan valitseville edustajille, jotka se voi

vaihtaa milloin hyvänsä ja jotka muodostavat yhden kansan-
kokouksen, yhden kamarin.

1. *Kansan itsevaltius, t.s. kaiken ylimmän valtiiovallan keskittäminen lakiasäätävälle kokoukselle, joka on muodostettu kansan edustajista ja muodostaa yhden kamarin.*

2. Yleinen, yhtäläinen ja välitön äänioikeus niin lakiasäätävän kokouksen kuin myös kaikkien paikallisten itsehallintoelinten vaaleissa kaikille 20 vuotta täyttäneille mies- ja naispuolisille kansalaisille; salainen äänestys vaaleissa; oikeus jokaiselle valitsijalle tulla valituksi mihin edustuslaitokseen tahansa; kaksivuotinen parlamentti; palkka kansanedustajille; suhteellinen edustus kaikissa vaaleissa; poikkeuksetta jokainen edustaja ja valinnallisen toimen haltija voidaan vaihtaa milloin hyvänsä valitsijain enemmistön päätöksellä.

3. Laaja paikallinen itsehallinto; alueellinen itsehallinto niille seuduille, jotka eroavat muista erikoisten elinolojensa ja väestön kokoonpanon puolesta; paikkakuntien ja alueiden kaikkien valtion viranomaisten nimittämisen lakkauttaminen.

4. Henkilöllinen koskemattomuus, asunnon koskemattomuus.

5. Rajoittamaton omantunnon-, sanan-, paino-, kokoontumis-, lakko- ja yhdistymisvapaus.

6. Muuttovapaus ja elinkeinon harjoittamisvapaus.

7. Säätäjien hävittäminen ja kaikkien kansalaisten täydellinen tasa-arvoisuus sukupuolesta, uskontunnuksesta, rodusta ja kansallisuudesta riippumatta.

8. Väestön oikeus saada sivistys äidinkielellä, mikä turvataan perustamalla valtion ja itsehallintoelinten kustannuksella sitä varten välttämättömät koulut; jokaisen kansalaisen oikeus selittää asiansa kokouksissa äidinkielellään; äidinkielen käyttöönnotto rinnan valtionkielen kanssa kaikissa paikallisissa julkisissa laitoksissa ja valtionvirastoissa; pakollisen valtionkielen lakkauttaminen.

9. *Itsemääräämisoikeus kaikille valtakunnan kokoonpanoon kuuluville kansakunnille.*

9. **Kaikille valtakunnan kokoonpanoon kuuluville kansakunnille oikeus vapaaseen eroamiseen ja oman valtion muodostamiseen. Venäjän kansan tasavallan ei pidä vetää kokoonpanoonsa muita kansoja ja kansallisia ryhmiä väkivaltaisesti, vaan yksinomaan sillä pohjalla, että ne suostuvat**

vapaaehtoisesti muodostamaan yhteisen valtion. Kaikkien eri maiden työläisten yhtenäisyys ja veljesliitto ei sovi yhteen muihin kansoihin kohdistuvan suoranaisen tai välillisen väkivallan kanssa.

10. Jokaiselle henkilölle oikeus haastaa tavallisessa järjestyksessä valamiesoikeuteen mikä virkamies tahansa.

11. Tuomarit kansan valitsemiksi.

11. Tuomarit sekä siviilivirastoissa ja armeijassa palvelevat viranhaltijat kansan valitsemiksi; heidän täytyy olla erotettavissa milloin hyvänsä valitsijoiden enemmistön päätöksellä.

12. Vakinaisen sotaväen lakkauttaminen ja koko kansan aseistaminen.

12. Poliisin ja vakinaisen sotaväen lakkauttaminen ja koko kansan aseistaminen; työläisten ja toimihenkilöiden tulee saada kapitalisteilta tavanomainen palkka siltä ajalta, minkä he käyttävät yhteiskunnan palvelukseen kansanmiliisissä.

13. Kirkon erottaminen valtiosta ja koulun erottaminen kirkosta; koulun täydellinen maallisuus.

14. Maksuton ja pakollinen yleis- ja ammattisivistys kaikille alle 16-vuotiaille tytöille ja pojille; köyhien lasten turvaaminen ravinnolla, vaateuksella ja oppivälineillä valtion laskuun.

14. Maksuton ja pakollinen yleinen ja polyteknillinen sivistys (joka tutustuttaa teoriassa ja käytännössä kaikkiin tuotannon perusaloihin) kaikille alle 16-vuotiaille tytöille ja pojille; opetuksen läheinen yhteys lasten yhteiskunnalliseen tuottavaan työhön.

15. Kaikkien opiskelevien turvaaminen ravinnolla, vaateuksella ja oppivälineillä valtion laskuun.

16. Kansanvalistustoimen luovuttaminen demokraattisten paikallisten itsehallintoelinten huostaan; keskusvallan syrjäyttäminen kaikesta puuttumisesta kouluohjelmien laadintaan ja opettajakunnan valintaan; väestölle oikeus valita itse välittömästi opettajat ja kutsua pois ne opettajat, joita se ei halua pitää.

Valtiontaloutemme demokratisoinnin perusehtona Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue vaatii kaikkien välillisten verojen lakkauttamista ja progressiivisen tulo- ja perintöveron säätämistä.

Toisaalta kapitalismin korkea kehitysaste, joka on jo saavutettu pankkialalla ja trustien yhdistämällä teollisuusaloilla, ja toisaalta rappiotila, jonka imperialistinen sota on aiheuttanut ja joka pakottaa kaikkialla vaatimaan tärkeimpien valmisteiden tuotannon ja jakelun valtiollista ja yhteiskunnallista valvontaa, käskää puoluetta vaatimaan pankkien, syndikaattien (trustien) y.m.s. kansallistamista.

Työväenluokan varjelemiseksi fyysilliseltä ja siveelliseltä rappeutumiselta kuin myös tehdäkseen sen entistä kykenvämmäksi käymään vapaustaistelua puolue vaatii:

1. Kaikkien palkkatyöläisten työpäivän rajoittamista kahdeksaan tuntiin vuorokaudessa.

1. Kaikkien palkkatyöläisten työpäivän rajoittamista kahdeksaan tuntiin vuorokaudessa sisällyttäen niihin, silloin kun työnteko on keskeytymätöntä, vähintään tunnin ruokailu-aika. Vaarallisissa ja terveydelle vahingollisissa tuotantolaitoksissa työpäivä pitää supistaa 4—6 tuntiin vuorokaudessa.

2. Vähintään 42-tuntisen keskeytymättömän jokaviikkoi-
sen levon säättämistä lailla sekä mies- että naispuolisille palkkatyöläisille kaikilla kansantalouden aloilla.

3. Ylitöiden täydellistä kieltämistä.

4. Yötyön (klo 9:stä illalla klo 6:een aamulla) kieltämistä kansantalouden kaikilla aloilla, lukuunottamatta niitä aloja, joilla se työläisten järjestöjen tunnustamista teknillisistä syistä on ehdottoman välttämätön.

4. Yötyön (klo 8:sta illalla klo 6:een aamulla) kieltämistä kansantalouden kaikilla aloilla, lukuunottamatta niitä aloja, joilla se työläisten järjestöjen tunnustamista teknillisistä syistä on ehdottoman välttämätön, eikä työläisten yötyö saa silloinkaan kestää 4 tuntia kauemmin.

5. Että liikkeenharjoittajia kielletään käyttämästä työssä kouluikäisiä (alle 16-vuotiaita) lapsia ja että varhaisnuorison (16—18-vuotiaiden) työaika rajoitetaan kuuteen tuntiin.

5. Että liikkeenharjoittajia kielletään käyttämästä työssä kouluikäisiä (alle 16-vuotiaita) lapsia, että nuorten (16—20-vuotiaiden) ihmisten työaika rajoitetaan neljään tuntiin ja että heiltä kielletään yötyönteko terveydelle vaarallisissa tuotantolaitoksissa ja kaivoksissa.

6. Naistyövoiman käytön kieltämistä niillä aloilla, joilla työ on vahingollista naisen elimistölle; naisten vapautta-

mista työstä neljäksi viikoksi ennen synnytystä ja kuudeksi viikoksi synnytyksen jälkeen ja palkan maksamista heille entisen suuruisena koko tältä ajalta.

6. Naistyövoiman käytön kieltämistä niillä aloilla, joilla työ on vahingollista naisen elimistölle; naisten yötyön kieltämistä; naisten vapauttamista työstä 8 viikoksi ennen synnytystä ja 8 viikoksi synnytyksen jälkeen ja täyden palkan maksamista heille koko tältä ajalta lääkärinavun ja lääkinnän ollessa maksutonta.

7. Rinta- ja pikkulasten seimien järjestämistä kaikkien niiden tehtaiden ja muiden laitosten yhteyteen, joissa työskentelee naisia; lasta imettävien naisten vapauttamista työstä vähintään joka kolmen tunnin kuluttua ja vähintään puolen tunnin ajaksi.

7. Rinta- ja pikkulasten seimien sekä lasten imettämishuoneiden järjestämistä kaikkien niiden tehtaiden y.m. laitosten yhteyteen, joissa työskentelee naisia; lasta imettävien naisten vapauttamista työstä vähintään joka kolmen tunnin kuluttua ja vähintään puolen tunnin ajaksi; avustuksen antamista imettäville äideille ja heidän työpäivänsä supistamista 6 tuntiin.

8. Työläisten valtionvakuutusta vanhuuden ja työkyvyn täydellisen tai osittaisen menettämisen varalta erikoisrahaston pohjalla, joka muodostetaan perimällä kapitalisteilta erikoisvero.

8. Työläisten täydellistä sosiaalivakuutusta:

a) kaikkinaisessa palkkatyössä;

b) kaikkinaisissa työkyvyn menettämistapauksissa, nimittäin tautien, tapaturman, invalidiksi joutumisen, vanhuuden, ammattitautien, äitiyden, leskeksi tai orvoksi jäämisen, työttömyyden y.m. varalta;

c) vakuutettujen täydellistä itsenäistä asiainhoitoa kaikissa vakuutuslaitoksissa;

d) vakuutusmenojen maksamista kapitalistien laskuun;

e) maksutonta lääkintäapua ja lääkintätoimen siirtämistä työläisten valitsemien itsehallinnollisten sairauskassojen huostaan.

9. Työpalkan tavarana maksamisen kieltämistä; säättämään poikkeuksetta kaikissa palkkaussopimuksissa, että rahapalkka maksetaan työläisille joka viikko ja työaikana.

10. Kieltämään liikkeenharjoittajia tekemästä rahallisia poistoja palkasta, tehtäköönpä niitä minkä johdosta tai mihin tarkoitukseen hyvänsä (sakot, hylkäys ynnä muu).

11. Riittävän lukuisan tehdastarkastajakunnan nimittämistä kaikilla kansantalouden aloilla ja tehdastarkastuksen valvonnan ulottamista kaikkiin palkkatyötä käyttäviin liikeyrityksiin tekemättä poikkeusta valtionlaitosten suhteen (myös kotipalvelijain työ kuuluu tämän valvonnan piiriin); naistarkastajain nimittämistä niillä tuotannon aloilla, joissa käytetään naistyövoimaa; työläisten valitsemien ja valtiolta palkan saavien edustajain osallistumista tehdaslakien noudattamisen ja palkkataksojen laatimisen valvontaan kuin myös materiaalien sekä työn tulosten vastaanoton ja hylkäyksen valvontaan.

9. Työväenjärjestöjen valitseman työinspektion perustamista ja sen toiminnan ulottamista kaikkiin palkkatyötä käyttäviin tuotantolaitoksiin, tekemättä poikkeusta myöskään kotipalvelijain suhteen; naistarkastajain instituution muodostamista niillä aloilla, joilla käytetään naistyövoimaa.

12. Liikkeenharjoittajien työläisille varaamien asuinhuoneistojen saniteettitilan kuin myös noissa huoneistoissa vallitsevan sisäisen järjestyksen ja niiden vuokrausehtojen valvontaa paikallisten itsehallintoelinten taholta työläisten valitsemien edustajien osanotolla — tarkoituksena suojella palkkatyöläisiä liikkeenharjoittajien sekaantumiselta heidän yksityiselämänsä ja kansalaistoimintaansa.

13. Oikealla tavalla järjestetyn saniteettiavalvonnan voimaansaattamista kaikissa palkkatyötä käyttävissä tuotantolaitoksissa ja kaiken lääkärin- ja saniteettiaavun täydellistä riippumattomuutta liikkeenharjoittajista; maksutonta lääkintäapua työläisille liikkeenharjoittajain laskuun ja palkan maksamista sairausajalta.

14. Työnantajain rikosoikeudellisen vastuun säätämistä työnsuojelulakien rikkomisesta.

10. Saniteettilainsäädäntöä työolojen hygieenisesta parantamisesta ja työläisten elämän ja terveyden suojelemisesta kaikissa palkkatyötä käyttävissä tuotantolaitoksissa, ja saniteettitoimen siirtämistä työväenjärjestöjen valitseman saniteetti-inspektion huostaan.

11. Asuntolainsäädäntöä sekä työväenjärjestöjen valitsemien asuntoinspektioiden muodostamista asuinhuoneistojen saniteettitilan valvomista varten. Asuntokysymyksen pystyy

ratkaisemaan kuitenkin vain maan yksityisomistuksen hävittäminen ja huokeiden ja terveellisten asuntojen järjestäminen.

12. Ammattioikeuksien muodostamista kaikilla kansantalouden aloilla.

15. Työläisten ja liikkeenharjoittajien järjestöjen edustajista tasavertaisuuden pohjalla muodostettavien ammattioikeuksien perustamista kaikilla kansantalouden aloilla.

16. Paikallisten itsehallintoelinten velvoittamista muodostamaan kaikilla tuotannon aloilla paikallisten ja muualta tulleiden työläisten palkkauksesta huolehtivia välityskonttoreita (työpörsejä), joiden hallintoihin osallistuu työläisten ja liikkeenharjoittajain edustajia.

13. Muodostetaan työpörsejä tarkoituksena järjestää oikealla tavalla työn etsintä työttömille. Työpörssien tulee olla proletariaatin luokkajärjestöjä (eikä suinkaan pariteettisia), niiden pitää olla mitä läheisimmässä yhteydessä työväen ammattiliittoihin ja muihin järjestöihin ja saada varat yhteiskunnallisilta itsehallintoelimiltä.

Maaorjuusjärjestelmän jäännösten hävittämiseksi, jotka painavat raskaana taakkana välittömästi talonpoikia, ja maaseudulla käytävän luokkataistelun vapaan kehityksen hyväksi Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue vaatii:

1. Kaikkien säätyrajoitusten kumoamista talonpoikain henkilöllisyyden ja omaisuuden suhteen.

2. Kaikkien niiden maksujen ja rasiusten lakkauttamista, joita talonpojille on säädetty erillisenä säätynä, ja luonteeltaan orjuuttavien velkasitoumusten mitätöimistä.

3. Kirkon, luostarien, hallitsijasuvun ja kabinetin maiden konfiskointia ja niiden (ja samoin myös valtion maiden) luovuttamista suurille kaupunki- ja maaseutupiirejä yhdistäville paikallisille itsehallintoelimille; siirtoasutusvarantoon tarvittavat maat sekä valtakunnallisen merkityksen omaavat metsät ja vesistöt luovutetaan demokraattisen valtion hallintaan.

4. Yksityisomistajain, paitsi pienmaanomistajain, maiden konfiskointia ja niiden luovuttamista demokraattisesti valittujen suurten paikallisten itsehallintoelinten määräysvaltaan; konfiskoitavien maa-alueiden minimaalisen koon määräävät tällöin korkeammat paikalliset itsehallintoelimet;

Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue, joka tukee talonpoikaiston vallankumouksellisia esiintymisiä aina tilanherrain maiden konfiskointiin saakka, tulee aina ja järkähtämättömästi vastustamaan kaikkia yrityksiä häiritä taloudellisen kehityksen kulkua. Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue, joka vallankumouksen voitokkaasti kehittyessä pyrkii luovuttamaan konfiskoidut maat demokraattisten itsehallintoelinten hallintaan, asettuu silloin, kun olosuhteet sen toteuttamiseksi ovat epäsuotuisat, sille kannalle, että talonpoikain kesken jaetaan ne tilanherrain maat, joilla tosiasiallisesti harjoitetaan pientaloutta tai jotka ovat sen täydentämistä varten välttämättömiä hyöty-maita.

1. Taistelee Venäjällä kaikin voimin tilanherrain kaiken maan (samoin myös hallitsijasuvun, kirkon y.m. y.m. maiden) viipymättömän ja täydellisen konfiskoinnin puolesta.

2. Kannattaa kaikkien maiden viipymätöntä siirtämistä talonpoikaiston, s.o. talonpoikain edustajain Neuvostojen tai muiden todella täysin demokraattisesti valittujen ja tilanherroista ja virkamiehistä täysin riippumattomien paikallisten itsehallintoelinten haltuun.

3. Vaatii valtakunnan kaikkien maiden kansallistamista; koska kansallistaminen merkitsee kaiken maan omistusoikeuden siirtymistä valtiolle, se antaa paikallisille demokraattisille elimille oikeuden määrätä maasta.

4. Kannattaa niiden talonpoikaiskomiteoiden aloitetta, jotka useilla Venäjän seuduilla ovat luovuttaneet tilanherrojen karjan ja työvälineet näitä komiteoita järjestäneen talonpoikaiston haltuun silmällä pitäen niiden yhteiskunnallisesti säännösteltyä käyttöä kaikkien maiden muokkaamisessa.

5. Kehottaa maaseudun proletaareja ja puoliproletaareja pyrkimään siihen, että jokaisesta tilanherrankartanosta muodostetaan kyllin suuri mallitalous, jota maataloustyöläisten edustajain Neuvostot hoitavat yhteiskunnan laskuun agronomien ohjaamina ja parhaita teknillisiä välineitä käyttäen.

Samalla puolue asettaa demokraattisia agraariuudistuksia suoritettaessa joka tapauksessa ja kaikissa tilanteissa tehtäväkseen pyrkiä johdonmukaisesti maaseutuproletariaatin itsenäiseen luokkajärjestämiseen, selittää sille sen etujen ja talonpoikaisporvariston etujen sovittamatonta

vastakohtaisuutta, varoittaa sitä viehättymästä pientalousjärjestelmään, joka tavarantuotannon vallitessa ei pysty milloinkaan hävittämään joukkojen kurjuutta, ja vihdoin osoittaa, että täydellisen sosialistisen kumouksen suorittaminen on ainoa keino, jonka avulla voidaan hävittää kaikinainen kurjuus ja riisto.

Pyrkiessään toteuttamaan lähimpiä tarkoituksiaan Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue tukee kaikkea oppositio- ja vallankumousliikettä, joka on suunnattu Venäjällä vallitsevaa yhteiskunta- ja valtiojärjestelmää vastaan, hyläten samalla päättäväisesti kaikki ne uudistus-suunnitelmat, jotka jollain tavalla liittyvät työtätekeviin luokkiin kohdistuvan poliisi- tai virkamiesholhouksen laajentamiseen tai voimistamiseen.

Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue puolestaan on lujasti vakuuttunut siitä, että mainitut valtiolliset ja yhteiskunnalliset uudistukset voidaan saattaa täydellisesti, johdonmukaisesti ja kestävästi voimaan vain siten, että kukistetaan itsevaltius ja kutsutaan koolle koko kansan vapaasti valitsema Perustava kokous.
